

Első évfolyam.

32. szám.

1877. november 9.

DÉLIBÁB.

Heti lap a szépirodalom és művészet köréből.

Kiadó és főmunkatárs:

Gróf Csáky Alfonz.

Szerkesztő:

Dengi János.

Rendes munkatársak:

ABAFI LAJOS, AIGNER FERENCZ, ARADI JÓZSEF, AUCUN, BÁTORFI LAJÓS, BENEDEK SÁNDOR, BÓHM ADOLF, CSALOMJAI, CSENGEI GUSZTÁV, DARMAI VIKTOR, DOLINAY GYULA, ERDÉLYI MIKES RÓZA, ERŐDI DÁNIEL, FÖLDVÁRI ISTVÁN, HAJGATÓ SÁNDOR, HAMAR LÁSZLÓ, HANG FERENCZ, HEVESI JÓZSEF, HOFFMANN MÓR, E. ILLÉS LÁSZLÓ, ILLYÉS BÁLINT, KÁRPÁTI KÁROLY, KERESKES SÁMUEL, KORODA PÁL, E. KOVÁCS GYULA, KOMPOLTHY TIVADAR, LUKÁCS ÖDÖN, MAJTHÉNYI FLÓRA, MÁRKI SÁNDOR, MÁRKUS JÓZSEF, MENDE BÓDOG, MOLLER EDE, RUDNYÁNSZKY GYULA, REVICZKY GYULA, V. SÁRFFY IGNÁCZ, SIPOS SOMA, SÓLYOM JENŐ, SZABÓ ENDRE, DR. SZABÓ DÁVID, DR. SZEMÁK ISTVÁN, IFJ. SZINNYEY JÓZSEF, VAJDA VIKTOR, VASS JENŐ, GR. VAY SAROLTA, VÁRY GELLÉRT, WÜHRL JÁKÓ.

Megjelenik minden pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt. 50 kr.

Előfizetések, reclamatiók, vidéki levelezések, talányok, a talányok megfejtése, tréfák és adomák s a vegyesek rovataiba szánt közlemények a kiadóhoz, a lap bellartalmát illető kéziratok pedig a szerkesztőhöz küldendők.

Kiadó hivatal: Varga-utca 2256. sz.

Szerkesztői iroda: Szent-Anna-utca 2536. sz.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1877.

Mai számunkhoz Dengi János előfizetési felhívása van mellékelve.

Előfizetési felhívás.

A „DÉLIBÁB“ mindezeig igyekezett megmutatni, hogy ama czélok, melyeket megindulásakor kitűzött, nem téveszté szem elől; hogy e czélok mennyiben lettek megközelítve s elérve, mutatta s mutatja az összes hazai sajtó elismerése s a közönség napról napra örvendetesen növekedő támogatása; mi, ha az eddigi arányban fog emelkedni, kilátást enged arra, hogy lapunk még terjedelmesebb alakban jelenjék meg az eddiginél is.

Kik lapunkat ismerik, tudják, hogy a „DÉLIBÁB“ létezése szükséges és jogos, az összes vidéki sajtót egyedül képviselvén a fővárossal szemben. Tartalma, értékre és változatosságra nézve a fővárosi enemű vállalatokkal versenyez; a boritékon hozunk számrejtvényeket, talányokat, tréfákat és adomákat, vegyes híreket s levelezéseket. Számos levelezőnk van külföldről, a fővárosból és vidékről. Egyszóval ezután is mindent megteszünk, hogy lapunk a művelt közönség támogatására érdemes legyen.

Előfizetési ára a lap homlokán olvasható.

A szerkesztőségnél előfizetni lehet a következő művekre is:

„Munkács ostroma.“ Költői elbeszélés VI énekben. Irta **Dengi János**. Ára 20 kr.

„Falusi könyvtár.“ Mulattató, tanulságos, ismeretterjesztő és az élet köréből vett hasznos olvasmányok különösen a nép számára. Szerkeszti **Vass Jenő** és **Dengi János**.

Ez utóbbi megjelenik havonkénti füzetekben. Egy füzet ára 12 kr.

Egész évi előfizetési ára 1 frt. 20 kr.

SAKKTALÁNY.

Lóugrás szerint megfejtve.

Vilmától.

ugy	ta	ja	fő	A	los	Ő	meg
sir	dő	dalt	ugy	tok,	szem	lok;	is
gat	is	a	vasz	Dol	meg	je	rül
met,	ne	sze	ha	ből	le	volt	dal
Zeng	rin	Ta	lom	ha	tem;	je	szőj
tok;	Ha	lok,	ret	gyon	eső	dár	az
Dal	je	dok	gad	él	a	Dol	tek,
hal	ja	tem;	nek	met;	vi	én	ma

SZÁMREJTVÉNY.

- 2, 3, 8, 9. Szennyet hágy ez maga után,
7, 4. Építéshez használhatod.
5, 4, 5, 4, 2. Tolla szép és díszlik tarkán,
1, 2, 3. Szép, ha ezt bőven birhatod.
2, 4, 2. Magas szirten van lakása,

- 7, 8, 9. Sok ember túlozva viszi,
5, 8, 2. Gyilkoló ennek szurása,
7, 6, 9, 9, 10, 4, 2. Nők s férfiak gyöngesége,
1—10. A világ bámulat-tárgya
E szép s díszes láng-korona.

Megfejtési határidő november 23-ka.

A „Déliabáb“ 30-dik számában közlött sakktalány értelme a következő:

Búsan süvölt az őszi szél,
Sárgulva hull a fa levél,
Búcsú nótát zeng a daru,
Puszta a táj és szomoru!
Az én szívem is szomoru,
Elköltözik mint a daru;
Itt hagyom csendes lakomat,
Kökény szemü galambomat.

A számrejtvény értelme pedig:

„Ifjak ne siessetek élni!“

Helyesen következő előfizetőink fejtették meg:

Babos Szidonia, Buday Vilma, Opris Katinka, Tucsny Irma, Erdésy Jozefa, Peterdy András, Jöbb Ferencz, Kálnoki Matild, Püspöki Zoltán, Tóth Katinka, Fenyvessy Aranka, Böhm Serafin, Kövesdy Mariska, Weisz Nina, Komjáti Piroska, Hevesy Zolán, Vass Flóra, Kádas István, Kovács Erzsike, Putnoki Ilon, Hegyesi Etel.

ŐELIBÁB.

Meti lap a szépirodalom és művészet köréből.

Tartalom :

1. M. Gy. barátomnak. (költemény)
Csengey Gusztávól. 2. Katinka.
(beszély) Aigner Ferencztől. 3. A
byzanti műveltség szelleme. V á r y
Gellértől. 4. Körülte bolygok... (költ.)
Dengi Jánostól. 5. Stuart Mária utolsó
órái. H a n g Ferencztől. 6. Irodalmi és művészeti
hírek. 7. Tárca: Tiporj lábaiddal. (költ.) R e -
v i e z k y Gyulától. A csepütávirda. Erdélyi M i -
k e s Rózától.

M. GY. BARÁTOMNAK.

(Fia születésének örömére.)

Kicsinyke gyermek, még alig rebeghet,
Nem érti senki, csak a hű anya;
De ékesebben, mint e piezi ajkak,
Hozzád, barátom, most ki szólana?
Ez ajkon él most lelked minden üdve,
Ez kelt örülni minden hajnalon;
Hozzád a részvét vig pacsirta szárnyán
Szivem hevével elküldöm dalom.

Apává lettél — óh gyönyör! — fiad van...
Feléd mosolyg a legszebb földi czél;
Ha életednek fáradalma léssen,
Örömet fáradsz, óh már van kiért!
A kis bölcsőben egy egész világ van,
Világod, édes boldog szeretet;
És a jövőnek biztató reménye
Megaranyozza küzdő életed.

Tudod, mi az, mit most az égtől nyertél?
Kétes jövőnek titka, gyermeked;
Óh e titokban nagy a felelőség:
Te adsz e lénynek lelki életet.
Ha e titoknak oszlik majd homálya
S a lélek fénye lassan fölragyog —
Ember! mit adtál e küzdő világnak?
Kérdőre vonnak föld és csillagok.

Legyen vallása. Isten oly közel van,
Mégis beh messze, messze keresik!
A csillagok titkában megtagadják
S a harmatseppben észre nem veszik.

Ismerj őt az égi végtelenben
S a harmatseppben rózsák levelén,
Vezesse egykor méltó földi harcza
Hit, szeretet s a biztató remény.

Neveld magyarrá — óh ez oly nehéz szó!
Van-e értelme? — Pusztulunk, veszünk...
Kell még magyarnak lenni? ... vagy talán ez
Oszló ábránd, mit megtagad eszünk?...
Borulni látom lelkem szent világát,
Szivem szorul és hangom elakad...
Add a szülőknek, örökdő nagy isten,
Add a gyermekre szent áldásodat!

Csengey Gusztáv.

KATINKA.

— Beszély. —

Irta Aigner Ferencz.

(Vége.)

Alig szállt az alkony ködhomálya K. városra,
Czimeresi már is ama kis ház felé irányzá lépteit,
hol Katinka lakott.

Katinka mint eddig, úgy most is a legszív-
lyesebben fogadta völegényét. Azonban egy kissé
izgatottnak látszott, a Vidrával folytatott beszél-
getés utóhatása volt ez! A fiatal leány valami
rendkívüli eseménytől tartott, melyet a két férfi
összetalálkozása eredményezhet.

Czimeresi azonban nem engedett sok időt
neki az öntépelődésre.

Leült a kisdud kerevetre s maga mellé vonta
menyasszonyát és hizelgően elkezdte simogatni
annak bársony sima kezét.

— Minő szép ma, Katinkám! — mondá olva-
dozó lágysággal.

— Ön minden nap talál valami különöst raj-
tam, mely elragadja, elbűvöli. Menjen, ön igazán

valóságos hizelgő! — viszonzá Katinka szelid mosolylyal.

— Én csak az igazságot hirdetem!

— A többi nők rovására, ugyebár? Köszönöm szépen! Ily áron a dicséretet éppen nem óhajtom. Ez valóban önzés lenne részemről!

— Katinka! ez már túlszerénység!

— Én csak a méltányosság elvét vallom akkor, midőn ön az igazságra hivatkozik.

— Ej, ej, hogy sarokba szoritja az embert a kis hamis — felelé Czimeresi édeskés vigyorgással és hirtelen keblére ölelte menyasszonyát.

Katinka egész erővel iparkodott menekülni a hévvel kuleszó karok közül.

— Uram! engedjen! — kiáltott felindultan.

— Ezt nem szabad tennie. Ezt én megtiltottam önnek!

— Megtiltotta? Igaz! de mikor úgy szeretem.

— Szeressen, ha arra érdemesnek talál. Azonban gyöngédségének, ismétlem, nem akarok áldozata lenni, — folytatá fönsséggel Katinka, miután nagynehezen kiszakította magát Czimeresi karjaiból.

— Na, na, nem kell mindjárt haragudni! — iparkodott megnyugtanni a durczáskodott Czimeresi. Ez mindig megboesátható bohósága egy férfinak, ki már völegény!

Valóban szép bohóság! Önző bohóság, mikor

valaki egy szép leányt folytonosan ölelgetni szeretne.

Czimeresi, úgy látszik, mindent egyéni nézete szerint akar elbírálni!?

De már ez ellen az igazság nevében tiltakozunk.

... Kipp.. kopp...

Katinka szemei élénken felvillantak, amint meghallotta a kopogtatást az ajtón.

— Ah! Ez ő — sohajtá alig hallhatóan.

Igen, ő éppen most lépett be.

A látogató csakugyan Vidra volt.

Katinka leplezetlen örömmel fogadta.

Kezét nyújtotta eléje üdvözlétül s helyet mutatott, mit az érkezett Vidra köszönettel azonnal elfoglalt.

Czimeresi ezalatt kissé feszélyezetten ült helyén. A fiatal jelenléte egy cseppet sem volt kedvére.

— Nem Czimeresi urhoz van szerencsém? kérdé Vidra egyszerre tőle.

Czimeresi nem tudta megmagyarázni magának, honnét ismeri őt ezen idegen „valaki.“

Hanem az a „valaki“ még jobban is meglepte őt.

— A kedves nagysád egészséges otthon? — kérdé Vidra tovább.

Czimeresi elkezdett köhögni.

Valamint a földrengés képes a legnépesebb várost lakóival együtt tönkretenni, lapályokból mélyedéseket és ezekből ismét hegyeket alkotni és tornyosuló habokat száraz földre önteni — úgy a rágalom is képes az emberi keblet fölrazni nyugalmából s gyakran egy meggondolatlan vagy rossz indulatból eredő pletyka képes meggyilkolni szívünket, lelkünket, életünket.

S miként a földrengés háromféle mozgással jár, ugymint: lökés-alaku, hullámzó és keringő mozgással s bármennyire különbözők is a föld e mozgásai, mégis csak külön-külön nem idéznek elő nagyobb-mérvű földrengést, csak együttesen képesek rombolólag működni. Így van az a pletykával is; míg nem szövetkezik egy második és harmadikkal, addig nincs romboló hatással reád, de mihelyt ketten vagy hárman működnek közre, véged van szegény áldozat: kimondatott fölötted az ítélet!

És vajjon miből következik e gyönyörű hirhordás? Különböző, de mindazonáltal egyenlő mérvű okokból, amelyek rendesen együtt szövetkeznek.

Az irigység, ellenségeskedés, dologtalanság és műveletlenség szüli azt.

Mert hiszen kérdem: lehet-e egy pletykátűző hölgy művelt és nemesszívü? Hisz a pletyka sokkal gono-

TÁRCSA.

TIPORJ LÁBAIDDAL....*)

Tiporj lábaiddal, gyalázz meg, neved ki!
Én azért is foglak örjögön szeretni.
Nevezd el daczosnak, nevezd el bolondnak!
Én csak magasztalni és imádni foglak.
Szemeid sugára besütött szívembe
S az örökre érzi lángját e szemeknek.
Ajkad mosolygása kárt esínált eszembe;
Nem tudom ki vagy, csak azt tudom, szeretlek!

Reviczky Gyula.

CSEPUTÁVIRDA.

„A világ zsarnok; csak
rabszolgák hódolnak neki.“

Schelle.

Számtalanszor bizonyult tény, miszerint a rossz szándékból eredő rágalom valóságos romboló hatással vannak lelkünkre.

*) Mutatvány a költő sajtó alá rendezett költeményeiből.

Szerk.

— Rég nem láttam, majdnem két éve. Mily boldogok voltak akkor. Az ember majdnem megirigyelte boldogságukat.

Czimeresi rendkívül izgett-mozgott a helyén.

Katinka pedig kérdőleg függeszté szemeit Vidra arcára.

Vidra megnyugtatóan mosolygott felé.

És e mosoly eloszlatta Katinka aggályait. Kíváncsian figyelt Czimeresire, kinek zavara nagyon is szembetűnő volt.

— Elutazásom előtt — szólt ismét Vidra. — kedves neje... Talán roszul van uram? — kérde egyszerre félbeszakítva az elkezdett mondatot.

Czimeresi ha roszul éppen nem is, de mindenestre szánandó állapotban volt.

Sáppadt arcán verejték folyt végig s szemei fénytelen merevséggel valának a földre szegezve.

— Kedves neje... akará tovább folytatni Vidra előbbi beszédét.

— Uram! kérek egy pohár vizet, — szakítá félbe törődött hangon Czimeresi.

— Ezer örömmel! — És Vidra egész szolgálatkészséggel nyújtotta át az enyhítő esöppeket a lelki betegnek, kit a leleplezések folytán majdnem a guta környékezett.

Czimeresinek valóban szüksége volt arra

szabb pusztító féreg, semhogy a szív nemesebb érzelmeit el ne rágná; apró szurásokat ejt a szívben, amelyekből aztán, mint a lepke által a gyümölcsökön ejtett szurás, férget kelt ki s azon veszi észre magát az illető, hogy nem egyéb az emberek előtt mintegy undok féreg, amelyre utálat nélkül nem tekint senki.

Egy valódi művelt embertől csakis jót és szépet fogsz hallani embertársadról vagy semmit mert ő maga nemesszívü, nemteleut nem képes másról föltenni.

A silány, műveletlen népségtől, mit is várhatnál egyebet mint silányságot?

A művelt lélekre elragadó bájjal hat minden, ami szép, jó és nemes, ellenben megvetéssel fordul el mindentől, ami nemtelen. Már pedig, lehet-e valami nemtelenebb az életben, mint a más becsületén való rágódás? Borzalmasabb az ilyen ember az utonállónál, mert hisz ő lelkedtől, ez isteni résztől akar megfosztani!

Miért is hogy nincs törvény az ily gyilkosok számára?

Avagy a lelket meggyilkolhatják tetszés szerint, hisz az nem fáj az illetőnek?

Oh hát lehet-e mélyebb fájdalom, mint a léleké?

a pohár vizre. A váratlan fordulat erősen hatott idegzetére.

Katinka Vidra pár szavából mindent megértett s míg Czimeresire egy lesújtó pillantást vetett, Vidrára hálásan emelte szemeit mint megmentőjére, ki „völegénye“ turpisságát felfedezte előtte.

Ezalatt a pohár viz ismét életre hozta Czimeresit. Fönlállott és kalapja után nyulva távozni készült.

— Egy szóra uram! — tartóztatta föl hirtelen Vidra.

Czimeresi e szót szívesen elengedte volna.

— Ön megsértette ez angyalt s még bocsánatát sem iparkodik megnyerni?

Czimeresi anélkül, hogy a hamisan mosolygó Katinkára nézne, alig érthetően dadogá:

— Bo... esá... nat...

— Völegényemnek már hogyan bocsánaték meg!? — viszonzá gúnyosan Katinka.

... Kipp... Kopp... hallatszott e perezből ismét az ajtón.

Czimeresi tetőtől talpig megrázkódott.

Némely emberek (s ezek rendszeren a bűnösök!) éppen mint az állatok előre megérik a veszélyt.

A vihar valóban betört Katinka kised szén-

És mégis szabadon üzhetik rajta rettenetes mesterségüket a lélekbakók!

A valódi nemes lélek hasonló a templomhoz, mely fölfelé törekszik szünetlen, azért: hogy az egész világot keblébe fogadja, mert oltára tele van mindazon malasztos erővel, melyekből, a betegek gyógyulást, a gyöngék erőt s a kétkedők bizalmat merítenek — mert malasztja az oltárnak: a felebaráti szeretet.

Közönyös mosolylyal fogadni a rágalom kigyomardosását — ez az egy út van csupán arra nézve, hogy elleneink fölött uralkodjunk.

Leküzdeni a fájdalmat, melyeket az emberek roszakaratu bántalmi által érezünk s szívünk mélyébe elfojtani azt: ime ez a legnagyobb tudomány.

Leküzdeni fájdalmaidat, elfojtani a kint, mit az „azt mondják“-féle silányság okozott, megnyugvást meríteni ama gondolatból, miszerint akad egy igaz barátod a sok közül, ki felfogja helyzetedet, megosztja lelked nyomasztó terhét s így szól hozzád, mint Hamlet Horaczióhoz: „Mióta lelkem az emberek közt különbséget tud tenni, téged választott mintaképül, te úgy nézsz ki, mintha soha se szenvednél; mikor pe-

télyébe egy öles nagyságu s termetes madame képeben, ki bóbitás fölvel, ideoda röpkedő csipke özönnel a kopogtatás után a szobába rontott.

Czimeresi ez alak láttára kissé visszavonult csupán azért, hogy az asztal válaszsza el kedves élete párjától, mert a jövevény nem volt más mint Czimeresiné öngagsága.

— Itt vagy! Tudtam, hogy megtalállok a bünbarlangban. Hűtelen! Csábító! reszkess haragomtól. Ifjuságomat áldoztam föl boldogításodért s te így hálálod meg? Hálátlan, csúf férfi! Megérdemelnéd, hogy kikaparjam a szemeidet!...

Mulattató jelenet volt az indulatos dáma főnebbi kifakadásával Vidra és Katinkára nézve.

Hanem bezzeg nem örült Czimeresi neki!

— Napok óta kutatom az ösvényt, mely bűnös tanyádhhoz vezessen. — Végre ma utánad lesve lépésről lépésre követtelek s vártam a kedvező pillanatot a betoppanásra, hogy szembetűnő bizonyítékaim legyenek csalfaságodról. Te.. te.. ördög szülötte. De várj csak, ezért lakolni fogsz, fenyegetőzött tovább a mérges hitestárs.

Czimeresi nem tudta, miként meneküljön a kelepceből? Kérőleg pillantott Vidrára. Vidra azonnal megértette a boldogtalan néma fölhívását s megnyugtatóan intett felé, azután oda hajolt hirtelen Katinkához és sugott valamit a fülébe. Katinka arca egyszerre olyan lett mint a láng s csak

dig mindent szenvedtél, láttam meg az isten remek művét benned, mert egyformán fogadtad a sors áldó vagy sujtó kezét."

A valódi lélekműveltség egyedül az, mi képes lelkedet megvonni mindentől, ami bánatot okozhat.

A műveletlen lélek működési köre sokkal korlátoltabb, mintsem egyéb eszközt találhatna szórakozásra a nemtelemnél, mert sokkal szegényebb szellem, minthogy irodalomról, művészetéről vagy más valami hasznos tárgyról beszélni képes volna.

Ezek helyett arról tracscol barátnőivel, amiket valakiről hallott vagy még több esetben kigondolt s azt mint valósággal megtörtént dolgot, nagyitva adja elő.

Az ily silány trics-tracs által aztán hányszor csökken zérussá az, mi az élet legszebb reményeként csilámlott lelkeink előtt!

Legyünk műveltek, keressük a műveltség szabadságát. Igyekezzünk addig, míg a más lelkét akarjuk meggyilkolni, saját lelkünk valódi műveltségét magasabb fokra emelni, hogy lelkünk legyen tiszta és nemes, hogy saját lelkünk után ítéljünk embertársaink fölött.

Hisz mi nők, már szelidebb természetünknel fogva,

Vidra sürgetésére biczentett egyet igenlőleg fejével.

Vidra erre végtelenül hálás kifejezés mellett emelte ajkaihoz a gyönyörű leány kezét.

Czimeresiné persze ezalatt is dühöngött tovább.

— Bűnös vagy, mentsd magadat!

— De egyetlen, páratlan, szeretetreméltó Idunám! — szólt Czimeresi édeskés hizelgő hangon, hogy a vihart szelidítse, mely feje fölé tornyosult.

Nem használt semmit.

— Ez nem mentség. Hizelgő, képmutató! szemembe mindig efféléket rebegettél, míg hátam mögött más nő után vetted magadat...

— De kedves, Iduna!

— Hallgass! egy szót se többet! — parancsolt a fúria.

Vidra — Czimeresi nagy meglepődésére — végre közbelépett.

— Asszonyom! — szólt ünnepélyes komolysággal. — Egy félóra óta gyönyörködöm haragja fölött.

— Udvariatlan! — viszonzá Czimeresiné s lenézé a közbeszólót.

— Engedelmevel bevégzem szavaimat — folytatá Vidra gúnyosan mosolyogva — már hogyan ne nevettem volna föllépésén, mikor alaptalanul történt.

— Az nem igaz! Hát a tények nem beszél-

mintegy arra vagyunk utalva, hogy az ellentéteket ki-egyenlítsük; és mégis legtöbb esetben mi idézzük elő a meghasonlásokat s pusztító lángra szítjuk az alig látszó szikrát és ezáltal a házi békét örökre felduljuk műveletlenségéből eredő pletykák által.

Röviden kimutattam, milyen lények azok, kik rólad rosztat beszélnek, most csak azt akarom még mondani Auerbach-chal:

„Az embernek első és egyetlen kötelessége: saját jelke nyugalmát megőrizni. Ami ezenkívül van, az a rettenetes. „Mit mond majd a világ?“ ne agaszszon. Ez a kérdés hazátlanná teszi lelkedet!”

„Cselekedjél jól és ne tarts senkitől! Abban bizonyos lehetsz, hogy bármennyi tekintettel légy is a világra, a világot soha ki nem elégíted. De ha föl-emelt fölvel jársz utadon s az emberek barátságos vagy barátságatlan pillantásaival nem törődöl; ezzel legyőzted a világot és alattvalóddá tetted.

Azzal a kérdéssel pedig: „mit mond a világ?“ magad lettél a világ rabjává.“

Erdélyi Mikes Róza.

nek eléggé világosan férjem hibája mellett? — okoskodott a kedves élettárs.

— De hát hallgasson ki már asszonyom, különben isten tudja, meddig elveszekedhetik egy ártatlan emberrel — férjével. —

— Mit! ártatlan!? Na hiszen szép ártatlanság, mondhatom.

— Pedig mégis úgy van! Czimeresi nem önérekből lépte át e szoba küszöbét, hanem hogy nekem egy szives szolgálatot tegyen.

— Szolgálatot?!

— No igen, mivel én házasodni akarok s őt biztam meg hogy jövőbelimet számomra megkérje, kit ezennel szerencsém van bemutatni; — mondá Vidra boldog mosolylyal elővezetve a viruló Katinkát.

Katinka oly kedves volt e pillanatban; a szemérem s boldogság rózsapírja arcán bűbajsabbá tevő őt mint valaha.

Czimeresi egyrésről ugyan könnyebbülten sohajtott föl; de a „mátkaság“ nem szolgált örvendetes tudomásul.

És Czimeresiné?

Oda rohant Vidra fölvilágosító szavai után az ő egyetlen aranyos férjéhez:

— Oh! te martyr! Minő igaztalan voltam ismét! Megboosáthatsz-e nekem?

— Na látod Iduna, te örökké nagy szelet csapsz a semmiért! — felelé feddőleg Czimeresi és homlokon csókolta a lecsendesült fergeteg képviselőjét.

Vidra is felhasználta az alkalmas percet és Katinkát — kit előbb a sugás-bugással nőül kért, hévteljesen keblére ölelte.

— Kedvesem! itt mi fölöslegesek vagyunk! hangoztatá Czimeresiné, miután a fiatalokra vetette éber szemét.

Czimeresi meglehetősen savanyu arcot vágva viszonzá:

— Igazad van! Itt mi reánk csakugyan nincs szükség??

— Volt szerencsénk — kiáltott Vidra a távozók után. — Jegyesem sok boldogságot kíván Czimeresi urnak — folytatá éles célzattal.

— Köszönöm szépen! — mormogá Czimeresi fogai közt s egy vad pillantást vetett a gúnyolódók felé.

— Azt bizzák csak reám — felelé Czimere-

siné a jó kívánatra. — Én tökéletes boldogságára vagyok férjemnek.

Czimeresi s az ő élete párja erre eltávoztak.

Vidra szeretettel kulcsolá karjai közé jegyesét.

— Szeretlek!

— Imádlak!

És a legelső, a legédesebb csók elpattant az egygyé fort ajkakon, megpecsételve a legőszintébb szerelmet. Ezután Vidra ügyvédjelölt nemso-kára oltárhoz vezette az árva Katinkát.

A BIZANTI MŰVELTSÉG SZELLEME.

— Váry Gellértől. —

(Folytatás.)

Másképp áll a dolog a kis-ázsiai népekkel. Ezeknek szláv voltáról bizonyos adataink vannak és nem pusztán sejtelmek. Egyes megnevezések magyarságunk vérmes érzetében talán azt is gyaníttatnak velünk, hogy mintha Phrygiának Halys vagy Ciliciának Garus folyója megnevezésében a magyar — Halas és Sáros — szavakra ismernénk, mégis nem szenved kétséget, hogy Kis-Ázsia lakói, a galatákat kivéve, kik celták voltak, de szinte elmosódtak, a szláv törzsokhöz tartoztak. Csakis így magyarázhatjuk meg magunknak azon adatot, melyet Mithridatesről följegyzett a régiség, hogy t. i. tizennégy nyelvet tudott. E nyelv lehetett bythiniai, pontusi, phrygiai, mysiai, ciliciei, pisidiai, kappadociai, lyciai stb. néven megkülönböztetve, de lényegében véve tulajdonképen mind ugyanamnyi szláv nyelv volt. Maga a Mithridates-szó is mi egyéb, mint elgörögösített alakja azon Bogdán-szónak, melyet az orosz egyház hívei közül még maig is annyian viselnek. De már Homerosz Illiászában is akadunk egyes szavakra, melyek a kis-ázsiai népek szláv faja felől meggyőzhetnek. Az Illiászban emlegetett lyciai vezér Pandarosz és a trójai Alexandrosz éppen úgy, mint később macedoni Fülöp fiának Alexandrosz neve a szláv minőséget egyszerre elárulja. Máskor görögre fordítva mond valamit az öreg Homerosz, ami valószínűleg szláv eszme és gondolat. Így sokszor említi a — *μαζονες* — (tagzatosan beszélő) szót az emberek mellett jelző gyanánt, ami szláv nyelvre fordítva semmi egyebet nem tesz, mint — slovak, — a mivel a szláv törzs még most is szereti megnevezni magát.

Ha Kis-Ázsia népei nem tartoznak vala a szláv törzshöz, akkor a Bythiniaiában született Dio Cassiust aligha lehetett volna a római császárságnak Pannonia kormányzásával megbiznia s akkor alig érthette volna ezeknek nyelvét. A dunai tartományok lakói és Kis-Ázsia tartományai közötti nemcsak faj, — hanem nyelvbéli rokonság bizonyosságául álljanak itt magának a pontusi Strábónak szavai: „A görögök tehát úgy tekintették a Getákat (a mai Magyarország terén lakó népség), mint thrákiai (rác) népséget. Ezek a Geták a

Dunának mindkét partján laktak, nemkülönb a mysiaiak is, akik szinte rácz népek. Ezekről származtak azok a mysiaiak, akik most a phrygiaiak, lydiaiak és trójaiak között laknak. Sőt maguk a phrygiaiak is rácz népek, valamint a mygdonok, bebryxek, bythiniaiak és maryandinok." (Lib. VII.) Alább szinte Strabo a szláv népeknek nyelvbéli rokonságát is kiemeli: „Ugyan- csak ami korunkban, mondja ő, Aelius Catus a dunántuli Geták közül, kik a ráczokkal ugyanegy nyelven beszélnek, ötvenezer embert vezetett Thráziába, kik most is ott laknak s kiket most már mysiaiaknak hívnak." (Strabonis Rerum geographicarum libri XVII. Amstelodami. 1707.)

Ugy hiszszük, mindezek eléggé mutatják, hogy azon vidékeken, amelyekre a byzanti császárság uralma kiterjedt, a tulajdonképi föld népét, a talajt, melyre a byzanti műveltség épült, a szlávok képezték. Míg a hellen törzs hajnali harmatgyöngy gyanánt tündökölt műveltségének bájló szépsége által; míg Roma törvényei és fegyvereivel érvényben bírta tartani saját alakját: addig, mint mondók, minthacsak szőnyeggel lettek volna e népek letakarva, azoknak sem emberei, sem eszméi a fölszínre nem kerekedhettek. Másképp kezdett állni a dolog, midőn Roma belső életereje előregedése következtében hanyatlásnak indult. A császárság harmadik századában már a szláv törzsekből származó egyéneket látunk a trónon. Midőn pedig a római birodalom keletre és nyugotira oszlott, az időtől fogva a keleti császárság trónja egyenesen szláv nemzeti birtok lett. A név ugyan latinosan vagy görögösen hangzott, de maga az egyén sem Romának, sem Athénének szülötte nem volt, hanem Európa vagy Kis-Ázsia valamelyik szláv tartományának. A byzanti császárok közt nagyon kevés van, aki bölesőjében szláv dallamok dudolása mellett ne aludta volna gyermekkori boldog álmait. Justinianus, kit szláv néven Upravdának neveznek, Belizár, Macedo Vazul, Isauri Leo stb. bizonyások erre. Kétségkívül Nagy-Konstantinnak is szláv eredete s a keleti tartományoknak szláv népsége egyik leghathatósabb indok volt arra nézve, hogy a római birodalom székvárosa Byzantba kerüljön. Tény volt ez, melynek aligha lehetett más célja, mint a római birodalomban a szláv elemnek fölényre juttatása. Hogy ez nem történt meg, elmondja a történelem. Micsélunkat értük, ha e bizonyító néhány vonással megvetettük azon alapot, melyre a byzanti műveltség, mint kép a vászonra, reáfestődött.

Ha, mint mondók, Konstantin a császári szék áthelyezése által a szláv elemnek érvényre emelését óhajtotta, úgy az ő városának Konstantinápolynak csakis kereszténynek lehetett lennie. Már jóval előbb, mintsem e moesia ember a trónra jutott, a szláv népek tartományait hatalmas áramlat járta át, mely Palesztinából indulva ki egy ciliciai embernek ajkáról a leghatalmasabb hangokban nyilatkozott. Ez áramlat a kereszténység volt, a ciliciai ember pedig sz. Pál. Ő születésére nézve zsidó volt, de hogy szülőföldének Ciliciának szláv nyelvét is tudta, arról egy csöppet

sem kételkedhetünk. E nyelv utat nyitott neki Kis-Ázsia valamennyi tartományába éppen úgy, mint Thrácia és Macedonia lakóinak a szívéhez. S hogy a bámulatos embernek lángoló szónoklata mily fogantattal bírta a kereszténység fölséges eszméit érvényre emelni, arról az egyháztörténelem lapjai tanuskodnak. Az üdvnek elhintett igéi egyre jobban elterjedtek az életben, úgy, hogy mire megjött a század, melyben a szláv törzseknek elő kell vala lépnie, nem lehetett azt képzelni sem anélkül, hogy azokkal együtt egyszerűen a kereszténység is föl ne magasztosuljon lealázott helyzetéből. Konstantinápoly ily módon a kereszténység eszméjét a szlávossággal együtt fölkarolván, de a szlávosságot minél inkább érvényesíteni akarván, az által a kereszténységnek a lelkét vette ki vagyis azon jellemvonását, melyet egyetemességnek nevezünk. Elismerjük, hogy a szlávosság eszméjének előnyös lehetett az, midőn minél szembeszökőbb határokkal kijelölődött, mert ez természete a nemzetiségnek; de éppen ez eljárás mindannyi sebesítés volt a kereszténység eszméjén, melynek meg természete a határ nélküli egyetemesség. Konstantinápoly az általánosság gondolatát nemzetivé kisebbitette; a minden népek magasztos eszméjét a szláv népek körére szorította. Míg sz. Pál ajkairól az egész világhoz szólt az isten igéje, őt a kegyeletes hagyomány még a nemzetek apostolának nevezte; de a byzanti kereszténység már elvesztette abbeli minémiségét, hogy ő az egész világé lehessen; őt majd jóformán csak úgy lehetett elfogadni, hogy egyuttal nemzetiségileg is szlávva kellett alakulnia. Az egyetemes kereszténység bármely nemzete lehet a nemzetiség csonkulása nélkül, de a byzanti kereszténység alig léphet valahova úgy, hogy magával a szlávossítás gondolatát is ne vigye.

Valóban a kereszténység nemzetiesítésének törekvéseire kell ismernünk azon gyászos küzdelmekben, melyeket a konstantinápolyi patriarkák kifejtettek, hogy magukat a keresztény egyetemesség képviselőjé- től elszakasszák. Ezt kísértette meg Photius, ezt vitte véghez a tizenkettedik században Cerulár Mihály. A szlávosság eszméje erősödhetett ugyan azért, hogy a szláv törzsek vallásilag is megkülönböztették magukat Európa nyugoti nemzeteiből, de szenvedett a kereszténység eszméje, mely az egyetemesség gondolatától megválva éppen úgy járt, mint az ág, melyet az éltető törzsről levágnak: nem semmisül ugyan meg egyszerre, de nagyobbra sem nő, gyümölcsöt sem hoz többet. Ez a természete a byzanti kereszténységnek is. Nemzetiségivé válásának jele az, hogy az apostolok kivételével többnyire csak oly egyéneket ismer szentek között, akik egyuttal szlávok is voltak vagy legalább azon tartományokból valók, melyekre a byzanti császárság politikai főhatósága kiterjedt. Élettelen- ségét pedig bizonyítja az, hogy nem megy és tanít, mint a kereszténység egyetemes alakjának apostolai, hanem a szláv nemzetiség határai között marad. Szóval a byzantiság valami sajátos elszibbadása a keresztény eszméknek.

Midőn e megjegyzésünket tesszük, avval egyszersmind a byzanti műveltséget alkotó másik elemhez, a keletiséghez jutottunk. Már főnebb mondottuk, hogy Konstantinápoly mint néz kelet felé, amivel nem egyebet akartunk jelenteni, mint azt, hogy a byzanti műveltségnek nem csekély tényezője azon befolyás sem, mely oda keletről szivárgott be. A régi Görögország is ki volt téve a keleti áramlatnak; de mint afféle egészséges és józan érzelmű föld az idegen elemeket oly ügyesen magába tudta venni, oly finomul át bírta alakítani, hogy senki nem ismert volna többé reá azoknak keleti származására. Konstantinápoly e megemésztő és átalakító képességgel nem dicsekedhetett. Ő befogadta az idegen eszmét anélkül, hogy azon valamit módosítani képes lett volna.

Ennek kimutatása végett csak egy jelenséget akarunk előhozni a társadalmi életből, mely keleten születve Konstantinápolyban is éppen oly módon maradt, mint ahogy volt ázsiai hazájában. E társadalmi jelenség nem egyéb, mint a szerzetesi élet. Tudjuk, hogy ez az életmód a keleti tartományokban, Egyiptom, Syria és Palestinában tünt föl először. Akik ez életre adták magukat, félre vonultak a világtól, imádkoztak és böjtöltek. Az ilyenféle dolog megállhat ugyan keleten, mely már éghajlati természeténél fogva is a csend, a nyugalom és a veszteglés eszméjét hordja önmagában. Midőn ez életmód az európaias gondolkozású sz. Benedek kezei közé került, mindjárt azon módosítást nyerte, hogy ahhoz hozzá csatlódott az értelmi és a kézi munkálkodás. Így hozta ezt magával azon éghajlat természete, melyet már egy régi görög költő oly szépen tüntetett föl, mint a munka hazáját. A szerzetesi életmód eszméje Konstantinápolyban is meghonosodott, a byzanti kereszténység is fölvette azt magába, de anélkül, hogy annak ázsiai természetén egy hajszálnyit is változtatott volna. A byzanti szerzetesség eszméjéhez sohasem fűződött a betegápolás, a tanítás, a munka eszméje úgy, mint az egyetemes kereszténység szerzeteseihez; azok maradtak Európa földén is oly tétlenségben, mint Ázsiában. (Folyt. köv.)

KÖRÜLTED BOLYGOK. . . .*)

Körülted bolygok szakadatlan,
Te vagy eszembe szüntelen;
Megfejtethlen varázsu lényed
Csodás játékot űz velem.

A nap fénylő arczába' mintha
Te néznél égetőn reám,
A madarak dalába, mintha
Ajkid zenéjét hallanám.

Terólad sűg a lomb regéket,
A madár rólad énekel,
Csöndes magányom bús ligetje
Neveddel ébred s alszik el.

*) Mutatvány szerző sajtó alatt levő költeményeiből, melyekre előfizetéseket szerkesztőségünk is elfogad. Szerk.

Ha a lehajló lomb legyintget,
Te simogatsz, azt gondolom;
Ha szellő esőkol, azt hiszem, hogy
Aranyos ajkad esőkolom. . . .

Csodás igézet von magával,
Mindütt hatalmad érzem. . . .
Futok, rohanok mint az űrült
S megálllok, neved kérdezem. . . .

Elhangzik síró kérdezésem
Bús kriptahangként esendesen. . . .
Zokogni kezdek hangosan. . . S te
Tán rám se gondolsz, édesem?!

Dengi János.

STUART MÁRIA UTOLSÓ ÓRÁI

Közli Haug Ferencz.

(Vége.)

Mindkettőt megáldva, parancsolá nekik, hogy a vérpadról távozzanak.

A halálra ekként elkészülve, a közelében térdeplő szolgálói felé fordult a királyné, szép kezével keresztet vetett fölöttük, parancsolá, hogy tanúi legyenek annak, hogy ő mint katolikus nő hal meg s kéré őket, hogy istenhez bűnei bocsánata végett imádkozzanak. E beszéd után a királyné hirtelen térdre ereszkedett; folyvást nagy és rendületlen bátorságot mutatott, a félelem legkisebb jelét sem mutatta s még csak színe sem változott. A második komorna hozzálépett és egy zsebkeendővel bekötötte szemeit, mialatt a királyné térdelve tiszta hangon a 27-ik zsoltárt imádkozá: „Benned, óh istenem, helyeztem reményemet.“ sat. Erre testét előre s nyakát a tőkére hajtá s hangosan kiáltá:

— Uram, kezeidbe ajánlom lelkemet!

Mialatt egyik hóhér kezét tartá, a másik a bárdal sujta, mire a fő leesett s az élet kialudt. Midőn a hóhér a főt fölemelé s a nézőknek mutatá, mindannyian kiálták:

— Isten tartsa meg királynénkat, így haljanak meg mind isten szavainak és őfelségének ellenségei!

Mialatt azonban a hóhér a királyné fejét föntartá, a fejdisz leesett és látható lón, hogy a fej már nagyon ősz volt és a hajak legközelebb egész a bőrig levágattak. A hóhér az ékszerek és ruhákból mitsem kapott, hanem igen azok pénzbeni értékét; minden, mi a királyné vére által érintetett, úgy a hóhér, mint a többiektől, azonnal elvétellett és kimosatott; még a vérpad deszkái is, a vérrel áztatott posztó és más az által nedvesített tárgyak azonnal elégettettek, hogy a babonaságnak ne szolgáljanak. A királyné teste a kastélyba visszavitetett, bebalzsamoztatott és az eltemetésre elkészítettetett, azonban mely helyen fog eltemettetni, ez még most bizonytalan. A királyné környezete és szolgálóinak megparancsoltatott, hogy a kastélyban maradjanak, hogy az esetleg ünnepélyes temetésnél jelen lehessenek. A királyné körülbelül negyvenéves s rendkívüli szépségű fejedelemnő volt, annyira, hogy

hazája minden nőnek szépségét felülmulta. Először II. Ferencz, Franciaország királyának volt neje, ennek halála után Darnley lord, Leunox gróf fia, egy szép ifjunak, kit megöletett. E házasságból született Skócia mostani királya. Végre Bothvell gróf neje lett, ki Dániában elfogatva, mint elmebeteg halt meg.

A királyné kivégeztetése alatt a várkastély zárva volt és a belépés senkinek sem engedtetett meg, kivén Talbot Henrik Shrewsbury gróf fiának, ki az udvartól küldetett és következő napon a skót királyné kivégeztetésének híret Londonba vitte. Midőn London polgárai e hirt meghallották, rendkívül örültek s minden haranggal harangoztak; örültek, hogy a nagy veszélytől, melynek oly soká kitéve voltak, végre megszabadultak. Egyedül az angol királyné mutatott nagy lelki fájdalmat, mert a kivégeztetés várakozása ellenére elhamarkodtatott és ő el volt határozva azt még egyszer komolyan megfontolni.

Különb en a kivégeztetés napjától fogva 1587. évi februárius 28-ig, mely napon e jelentés szerkesztetett, Angolországban a legnagyobb nyugalom uralkodik; mi továbbra is békét és nyugalmat reménylünk; mert a mostani nagy ijedség a királyné ő felsége ellenségeinél nem marad hatás nélkül és az uralkodók és hercegekre nézve intés lesz arra, hogy az isten és igazságtól el ne térjenek, habár e világban a büntetés féltelmétől magukat mentve hiszik is.

Eddig tart a jelentés.

Csak annyit kell még hozzá tennünk, hogy Erzsébet királyné a kivégzettnek azon kívánságát, hogy Franciaországban anyja mellett temettessék el, nem teljesítette. Hat hónap mulva 1587. évi augusztus elsőjén esütörtökön végre királyi szertartás mellett a hulla a Péterboroughi templomban Katalin sirjának átellenében helyeztetett el. Huszonkét év mulva fia VI. Jakab a holttestet Londonba vitette és II. Henrik kápolnájába helyeztette. Ottani gyönyörű emlékoszlopa már több utazási munkában lett ismertetve.

IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI HIREK.

Figyelmeztetjük az érdekletteket, hogy a pályabeszély beküldésének határideje (nov. 25.) közeleg s hogy azontul érkező küldeményeket nem veszünk tekintetbe. Szerk.

Reviczky Gyula, lapunk kitünő munkatársa, sajtó alá adta költeményeit, melyek 10 ivnyi terjedelemben 1878. jan. 1-én fognak megjelenni Aigner Lajos, jónévű könyvtárosunk, kiadásában. Munkatársaink közül talán senki nevével se találkozott olvasó közönségünk annyi szép munka alatt, mint éppen a Reviczkyével. Ő a legifjabb költői nemzedék egyik elsőrendű s legszorgalmasabb tagja; költeményein sajátos édes-bús megnyugvás ömlik el, mely határozott helyet követel magának az újabb költői irodalomban. Ha

valakit, őt legmelegebben ajánljuk olvasóink s különösen azok figyelmébe és pártfogásába, kik talán — ha ugyan vannak ilyenek — őt kevésbé ismerik.

Előfizetési ára „Versek a magányból“ című kötetének 1 frt. 20 kr., mely Aigner Lajoshoz (Budapest, Váci utca 1 szám) legkésőbb e hó 15-éig küldendő.

Dengi János, lapunk szerkesztője, szintén sajtó alá rendezett egy kötetet költeményeiből, mely ugyan csak Aigner Lajosnál fog megjelenni jövő hó közepe táján. Előfizetési ára 1 frt. 20 kr., mely december 1-éig Aigner Lajoshoz küldendő be, ki a kiadást kezeli. Az előfizetési felhívás mai számunkhoz van mellékelve.

Wührl Jákó, lapunknak is munkatársa, „Téli estekre“ cím alatt egy kötet beszélyre hirdet aláírási felhívást. A kötet, az év végén fog megjelenni és ára 1 frt. lesz. Egyelőre csak a megrendelések küldendők szerzőhöz, (Budapest, sugárut 87. sz. I. em. 8 ajtó) amennyiben a kötet ára csak megjelenése után lesz kifizetendő. — Ajánljuk a fiatal tehetséges író ez újabb termékét lapunk t. olvasói szives figyelmébe. Szerkesztőségünkben is van egy aláírási iv letéve és akik a munkát megrendelni kívánják, az ivet itt is aláírhatják.

Aigner (Abafi) Lajos „Magyar könyvesház“-ának a IV. évfolyamából megjelent és beküldetett a két utolsó kötet; egyik **Tóth Kálmán** „Irka-firká“-it, másik **Margitay Dezső** „Feltámadás után“ című elbeszélését hozza. E vállalat célja, hogy a drágább és ritkább művekhez a közönséget könnyen és olcsón hozzájuttassa. Egy-egy kötet ára 20 kr. E két hármaskötet 60—60 kr. Közelebb ismertetjük.

Dolinay Gyula „Lányok Lapja“-nak utóbbi füzeté kitünő tartalommal jelent meg. A legmelegebben ajánljuk serdülő leányok figyelmébe. Ára évnegyedre 1 frt.

A bécsi magyar olvasó és társaskör évkönyve 1877-ről beküldetett. Örömmel láttuk belőle, hogy ifjaink a haza határain kívül sem szünnék meg magyarok lenni s mindent elkövetnek, hogy nemzetiségüket ápolva, tudományos és társadalmi műveltségben gyarapodjanak s becsületére, diszére váljanak szeretett hazánknak.

Fogadják a távolból, hazájuk első magyar fővárosából, meleg kézzsoritásunkat.

Ferenczy Józseftől közelebb egy irodalomtörténeti monographia jelent meg „**Tompá Mihály**“ címmel; kapható Kassán Maurer Adolf bizományosnál. Jövő számunkban ismertetjük.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Nov. 3-án. Gille és Jaime „Petaud király udvara.“ Operette 3 felvonásban. Belbecsről természetesen, mint valamennyi operettenél, szó sem lehet, olcsó tréfa, bohózkodás... ez az egész. Szabó Bandi, Nyilvay Irma, Alszeghy Ilona voltak azok, kiknek szép énekéért még az ilyen jongleuri játékokat is szívesen látja a közönség. Kunsági is jobban játszott mint eddig; úgy látszik, igyekvő színész lesz belőle. Csak előre!

Nov. 4-én. Szigligeti „Csikós“-a. Ügyes előadás, melyben különösen Foltényiné, Toldy, Vezéry, Nyilvay Irma, Szabó Bandi, Zöldiné tűntek ki. Különösen sikerült a három részeg asszony jelenete Deák Katától, e mindenne alkalmas és tehetséges színésznőtől, a napról-napra emelkedő Derzsi Irmától és Medgyesinétől.

Nov. 5-kén. „Az ibolyafaló.“ Vigjáték 4 felvonásban. Temesváry (Viktor) szokott ügyességével adta az ibolyafalót. Lovászi Rembachjából hiányzott a katona, bár katonaruhába is volt öltözve. Temesváryné és Töröknéről nem szólunk; a dicséretekből kifogytunk. Elég, ha megjegyezzük, hogy ők is játszottak vagyis művészetben gyönyörködtünk. Tiszai ügyesen pródukálta az altisztet s megérdemelte a tapsokat. Aranyossy (Péter) csak szóval volt huszár; ajánljuk, hogy máskor nadrágába harmadmagával bujjék. Toldy, Deák Kata, Foltényiné, szintén kedvvel és ügyesen játszottak. — Ugy vesszük észre, hogy Gyöngyösi Etel jobban igyekszik mint azelőtt; csak örülünk rajta.

Nov. 6-án „A nagyon szép asszony“ másodszor. Törökné és Temesváryné szintén játszottak, más szóval ragyogtak. Törökné ismét koszorut kapott; különben minden fellépése koszoruzáport érdemel. Lovászi, Vezéri, Toldi a régiek voltak.

Nov. 7-én „Az egyetlen leány.“ Mulatságos kis vigjáték, melyen hiányai dacára is kitűnően mulatott a közönség. A szerepek a legjelesebb kezekben voltak; az előadás korrekt, kedves volt. Máskor is szívesen megnézzük. Ezt követte „A római fúvolás“ operette. Közönség feltűnő csekély számmal. Mi lesz már ebből? —s.

Szerkesztői üzenet.

Az életnek erdejében. Sorba tettük; bár — saját érdekében — szívesebben vennők, ha mással cserélné fel. Hát azok a költemények megjelentek már?

Az én első és utolsó szerelmem. Mindennapi dolgok, közönséges iránylyal és kevés szellemmel. Az efféléket mai nap magasabb stílusban és satyrikus hangon kell előadni, hogy érdeket keltsenek. Kisértse meg még egyszer tömöttebben átdolgozni.

Koroda Pálnak. Hol vagy? Kérlek, mielőbb tudasd velem jelenlegi lakásodat. Fontos közlenivalóim vannak!

Csetényi. Erre a számra elkésett. A küldendők elküldetnek.

Reviczky. Mindent megteszek. Ha egyébről nem teheted, legalább Paliról és Gyuláról tudósíts röviden. Meg se mukkannak. A „Tempi passati“-t is besoroztam.

Emma naplója. A jövő számban nyilvánosság elé kerül. 1876. kötetéből is szívesen vennék egy példányt.

Emil. E számra volt besorozva, de az alkalmiságok kiszorították.

Plevna. Nincs hangulata, nagyon chablonszerű. Levelezést, adomákat etc. szívesebben veszünk.

„Szilágy.“ Mi kiadtuk, de elfeledték expedálni; hanem most már megy. Üdvözet.

Bárdfi. Amint tetszik; december közepe táján sorba jöhet.

A hieroglifák hazájából. Egy tárczába majd beszorítjuk.

H. Etelka. Helyi levélre 3 kr. is elég. Üdvözet.

VIDEKI LEVELEZÉS.

Tisztelt szerkesztő ur!

Kassa, 1877. november 3-án.

Végre nyugodt városunk az ünnepélyességek elmulásával. Megszűnt színterévé lenni a mozgalom és látványosságnak. Most már nem zavartatik meg senki sem napi foglalkozásában, hanem kiki folytatja hivatását s halad kitűzött célja felé.

Ami pedig az egyhangu életet illeti, ha valaki szórakozás által fűszerezni akarja; bőven nyújt szórakozást, jelenleg: a színház. Különösen e napokban igen érdekes estéket nyújtott; mivel Soldosné Kölesy Luiza volt itt Budapestről. Beváltván ígéretét, melyet tavaly bizonyos közbejött akadályok miatt mellőzni volt kénytelen.

Itt volt ő s vele együtt nagyszerű játéka és kedves éneke. Nem volt este a midőn, játszott, hogy zsufozott ház ne lett volna. El volt bájolva a közönség mintegy varázserő által; felvillanyozta az ily kedves jelenséget rég s talán sohanem tapasztalt ily érzelmeket; lebilincselé kellemes hangjával a jelenlevők figyelmét!

A szindarabok, melyekben fellépett, a következők voltak: „Toloncz“, „Egy nő ki az ablakon kiugrik“, — mely egyszersmind jutalomjátéka volt, „Marcsa a huszár ezred leánya“, „Vereshaju“, Falu Rossza, „Angot“ s ez lett volna utolsó fellépése, melyben búcsút vett Kassa város közönségétől; de engedve a közkíváнатnak, a nőegylet és tűzoltó-egylet javára még egyszer s utolszor fellépett a „Huszárcsiny“ szimű eredeti népszínműben. A közönség elismerésének jeléül többször számos virágcsokorral s koszorúval tisztelte meg.

Elment a művésznő, itt hagyott bennünket szép személye, de kedves játékának emlékezete nálunk maradt. Nem is fogja őt senki sem egyhamar elfeledni, mert mindenkinek, ki őt látta, feledhetetlen érzelmeket és szeretetet hagyott hátra keblében!

Élj ezentúl is Thalia dicső papnője szerzett ba-

bérid tudatában; lelkesülj nemzeti nyelvünk felemelésére; légy mindenkor, mint eddig voltál, hazánk dicsős szellemdús művésznője: hogy egykoron ismét láthassunk körünkben oly elevenen lélekben s testben, mint most volt szerencsénk veled találkozhatni! Nagy érdeme van e tekintetben Lászy Vilmos igazgatónak, mert csakis az ő fáradságának s ügybuzgalmának lehet köszönni, hogy Soldosné körünkben volt. Ezen fáradsága az igazgatónak, ki valóban meg is érdemli — bőven meg lesz jutalmazva, ha Kassa városa felkarolja ügybuzgalmát s gyakrabban meglepi az olykor igazán üres színházat tömeges megjelenésével.

Isten velünk!

R. L.

VEGYESEK.

Vasárnap f. hó 4-én esküdött a r. k. egyházban örök hűséget egymásnak ifjabb Gróf Dessewffy Miklós idősb Gróf Dessewffy Miklós fia és Bay Berta — Bay Bertalan p. ü. tanácsos bájos leánya. A menyegző valóban fényes volt — a menet a templomba a következő: Bay Berta menyasszonyt vezette Gróf Pongrácz Vilmos vőfély, a vőlegény ifjabb Gróf Dessewffy Miklós vezette Zoltán Ilona nyoszolyó leányt, Báró Fekete vőfély vezette Gróf Dessewffy Erzszi nyoszolyó leányt, Benyiczky Béla vőfély vezette Zoltán Anna nyoszolyó leányt, Gróf Dessewffy Aurel násznagy vezette Gróf Pongrácz szül. Gróf Dessewffy Izabella nászasszonyt, idősb Gróf Dessewffy Miklós vezette Bay Bertalannét, Bay Bertalan vezette idősb Gróf Dessewffy Miklósnét, Báró Coburg tábornok vezette özv. Reviczky Menyhértét, Zoltán Ferencz vezette Gróf Kornisnét, Czóbel Imre kamarás vezette Reviczky Izabellát, Reviczky József vezette Zoltán Ferencznét, Gräeffel József vezette Báró Coburnét, Bay György vezette Gräeffel Györfy Róza bárónét, Bay János vezette Huzly Luizát, Halmágyi Lipót kir. tanácsos vezette Bay Birit, Karap Mór vezette Bay Emmát; ezeken kívül jelen voltak még — Bay Sándor, Zoltán Sándor, Szentimrey Kálmán, Szentimrey Gábor, Szibenfreind huszár hadnagy és Bay István főhadnagy. A toillettek nagyszerűek voltak, — így a bájos menyasszony, ki gyönyörű alakjával valóban impozansan nézett ki, nehéz fehér brocat selyembe volt öltözve; a felöltő ugyanolyan s hatyu prémmel volt diszítve. Bámulatos szép volt a menyasszonyi virágcsokor, mely narancsvirágból jáczintból és fehér rózsákból volt művészi esen összeállítva. — A nászasszony gr. Pongrácz Jenóné szül. Gróf Dessewffy Izabella nehéz rózsaszín selyem ruhát viselt; a nyoszolyó leányok közül Zoltán Ilona és gróf Dessewffy Erzszi kiasszonyok rózsaszín selyemben; Zoltán Anna kisasszony pedig kék selyemben voltak. Legfeltűnőbb volt pompájában az egyik örömanya gr. Dessewffy Miklósné öltözéke, — gránitszín bársonyból, hasonló ékszerekkel, — Bay Bertalanné nehéz világos lilaszín selyem ruhája valódi csipkéekkel diszítve, — özv. Reviczky Menyhérté sötét lilaszín selyemben, gróf Kornizs Zsigmondné hamuszín selyemben, Zoltán

Ferenczné vadgalamszín selyemben, báró Koburné világos lilaszín selyemben, Reviczky Izabella cardinal veres selyemben Gräeff Györfy Róza bárónő fekete bársonyban, valódi csipkéekkel, Huzly Luiza kék selyemben, Bay Emma és Biri veres selyemben, fekete csipkével voltak öltözve. A férfiak általában fekete salon öltözetet s egyenruhát viseltek.

Felemlítjük még, hogy a kedélyes ebéd alatt, mely 6 órakor este vette kezdetét, számos felköszöntések történtek az ifju pár egészségére — ezután Balázs Kálmán zenéje mellett egy kis táncz volt — mely soká nem tarthatott, miután az ifju pár még az este utazott el a vonattal Pestre. A vonathoz az összes jelenvolt vendégek kísérték el a távozókat. Az ég áldása kísérje és hozza őket vissza körünkbe.

TRÉFÁK ÉS ADOMÁK.

Közlí jegyzeteiből: Gróf Csáky Alfonz.

— Ne busuljon István bácsi, szól a tisztelendő ur a feleségét eltemetett István gazdához. Az Istennél van már a kelmed felesége.

— Hisz az a baj, hogy ott van, akkor nekem az ördöghöz kell majd költözködnöm, mert ha együtt leszünk, ott sincs reménységem a békességhez.

* * *

Egy francia hirlap jelenté, hogy Lyonban egy halálra ítelt először méreggel, aztán késsel iparkodott magát meggyilkolni; de hozzát teszi a kiadó, minthogy az orvosi segélynyújtással siettek: az elítelt most minden veszélyen kívül van s holnap lefejeztetik.

* * *

Udvari asság. Párisban egy fényes társaságban a nagy udvar követje is jelen volt. Egy hölgy, ki több ideig mulatott vele, panaszképen hozta elő, hogy az Islam több feleséget is megenged a férfiaknak. „A nagy próféta, felelt a követ, csak azért enged meg, hogy a férj több asszonyban a szép tulajdonokat ha nem leli is, felkeresse, melyek kegyedben, szép asszonyom, legszebb koszoruban egyesülnek.“

* * *

A szolgálók báljában erősen kurizál az ifjonez egyiknek is, másiknak is, a többi közt egy szakácsnéhoz így szolt: Ugyan kérem, mily gyengéd állást méltóztatik elfoglalni a társadalomban?

* * *

(N.) A z elítelt. Törvényszék előtt állt lehajtott fővel a gonosztevő. Az ítélő bíró felolvasá az ítéletet, hogy t. i. az okmányok — és tanuk vallomásaiból kítűnt, miszerint a büntényt csakugyan ő követte el, miért is öt évi fogságra ítéltetett.

Erre az elnök megszólal:

— Ám hallotta kelmed ítéletét; megelégszik-e vele, avagy szándékozik-e ez ügyet, mi egyébként jogában áll, felebbezni?

Az elítelt mélyen meghajtá magát az elnök előtt és felelé:

— Köszönöm alássan nagyságos uram, de én inkább — lejebbezem.